

ВЈЕЖБА κζ'. Αναλιζирај и преведи: α' Μιλιτιάδην σωτήρᾱ τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζουσιν. β' Ὡ τῆς πατρίδος σῶτερ, οἱ πολῖταιί χαίρουσι τῆ ἐλευθερίᾱ. γ' Οἱ ῥήτορες τὴν ἀλήθειᾱν λέγοντες τοῖς πολίταις σωτηριᾱν παρέχουσιν. δ' Ἡ μὲν σωφροσύνη ἀνθρώποις, ἡ δὲ ὀργὴ τοῖς θηροῖς πρέπει. ε' Παρὰ τοῖς παλαίοις δῆμοις ὁ ἄλς σύμβολον ἦν ξενιάς. ς' Οἱ πατέρες τοὺς υἱοὺς τῶν κακῶν ἀνθρώπων ἀποτρέπουσιν. ζ' Αἱ Μοῦσαι θυγατέρες ἦσαν Διὸς καὶ Μνημοσύνης. η' Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη σὺν τοῖς ἄλλοις ἀστράσιν ἐν αἰθερί λάμπουσιν. θ' Χεῖρ χεῖρᾱ νίπτει.

Г р а д и в о : промјена именица *r-* и *l-*основа без превоја (GGJ, §146-147).

П о ј а в е : 1. *δβα акузатиβα*, тј. акузатив објекта са акизативом предиката, у милитиáдην σωτήρᾱ τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζουσιν, што се на латински преводи такође помоћу два акузатива (*Militiádem Graeciae servatōrem appellánt*) а на српски помоћу акузатива и инструментала (*Милитијада зову спаситељем Грчке*); 2. *рекиμја* грч. гл. χαιρῶ (+dat) и срп. *радовати се* (+dat) која се разликује од рекиμје лат. гл. *laetor* (+abl) и срп. гл. одвраћати (+acc od +gen) која се разликује од рекиμје лат. гл. *averto* (+acc a +abl).

А н а л и з а : Именице : **αἰθερί** – dat fsg, αἰθήρ *aether, etar*; **ἀλήθειᾱν** – acc fsg, ἀλήθειᾱ *veritas, istina*; **ἄλς** – nom msg, ἄλς *sal, co*; **ἀνθρώποις** – dat mpl, ἀνθρωπος *homo, vir, човјек*; **ἀνθρώπων** – gen mpl, ἀνθρωπος *homo, vir, човјек*; **ἀστράσιν** – dat mpl, ἀστήρ *astrum, звјезда*; **δῆμοις** – dat mpl, δῆμος *pöpulus, народ*; **Διὸς** – gen msg, Ζεὺς *Juppiter, Зевс*; **Ἑλλάδος** – gen fsg, Ἑλλάς *Graecia, Грчка*; **ἐλευθερίᾱ** – dat fsg, ἐλευθερίᾱ *libertas, слобода*; **ἥλιος** – nom msg, ἥλιος *sol, сунце*; **θηροῖς** – dat mpl, θῆρ *belua, животиња*; **θυγατέρες** – nom fpl, θυγάτηρ *filia, кћи*; **Μιλιτιάδην** – acc msg, Μιλιτιάδης *Militiádes, Милитијад*; **Μνημοσύνης** – gen fsg, Μνημοσύνη *Mnemosyne, Мнемосина*; **Μοῦσαι** – nom fpl, Μοῦσα *Musa, муза*; **ξενιάς** – gen fsg, ξενιᾱ *hospitium, гостолубивост*; **ὀργή** – nom fsg, ὀργή *iracundia, срмба, гњев*; **πατέρες** – nom mpl, πατήρ *pater, отац*; **патρίδος** – gen fsg, πατρίς *patria, отацбина, домоваина*; **πολίταιί** – nom mpl, πολίτης *civis, грађанин*; **πολίταις** – dat mpl, πολίτης *civis, грађанин*; **ῥήτορες** – nom mpl, ῥήτωρ *orator, бесједник*; **σελήνη** – nom fsg, σελήνη *luna, мјесец*; **σύμβολον** – nom nsg, σύμβολον *signum, знак*; **σῶτερ** – voc msg, σωτήρ *servator, salvator, спасилац, спаситељ*; **σωτήρᾱ** – acc msg, σωτήρ *servator, спаситељ*; **σωτηριᾱν** – acc fsg, σωτηριᾱ *salus, спас*; **σωφροσύνη** – nom fsg, σωφροσύνη *prudentia, разборитост*; **υἱοὺς** – acc mpl, υἱός *filius, pl libëri, син*; **χεῖρ** – nom fsg, χεῖρ *manus, рука*; **χεῖρᾱ** – acc fsg, χεῖρ *manus, рука*. Прицјеви: **ἄλλοις** – dat mpl, ἄλλος *alius, други*; **κακῶν** – gen mpl, κακός *mälus, зао, лош*; **παλαίοις** – dat mpl, παλαιός *antiquus, vetus, стар, древан*. Члан: **αἱ** – nom fpl, ἡ; **ἡ** – nom fsg, ἡ; **ὁ** – nom msg, ὁ; **οἱ** – nom mpl, οἱ; **τῆ** – dat fsg, ἡ; **τῆν** – acc fsg, ἡ; **τῆς** – gen fsg, ἡ; **τοῖς** – dat mpl, οἱ; **τοὺς** – acc mpl, οἱ; **τῶν** – gen mpl, ὁ. Глаголи: **ἀποτρέπουσι(v)** – 3pl ind pres act, ἀποτρέπω *averto, одвраћати*; **ἦν** – 3sg ipf act, εἶμι *sum, бити*; **ἦσαν** – 3pl ipf act, εἶμι *sum, бити*; **λάμπουσι(v)** – 3pl ind praes act, λάμπω *niteo, свијетлити, сијати*; **λέγοντες** – nom mpl pt praes act, λέγω *dico, говорити, казивати*; **νίπτει** – 3sg ind praes act, νίπτω *lavo, прасти*; **ὀνομάζουσι(v)** – 3pl ind praes act, ὀνομάζω *appello, звати, називати*; **παρέχουσι(v)** – 3pl ind praes act, παρέχω *praebeo, давати, пружати*; **πρέπει** – 3sg ind praes act, πρέπει *decet, доликовати*; **χαίρουσι(v)** – 3pl ind praes act, χαιρῶ *laetor, радовати се*. Прецози: **ἐν** – + dat, *in, у*; **παρὰ** – + dat, *apud, код*; **σὺν** – + dat, *cum, са*. Везници: **καί** – *et, -que, и*. Узвници: **ὄ** – *o, о*. Речце: **μέν ... δέ** – *o ... vero, (o ...) a*.

T r a n s l a t i o : **i.** *Militiádem Graeciae servatōrem appellánt. ii.* *O patriae servator, cives libertate laetantur. iii.* *Oratōres veritatem dicentes salutem civibus praebent. iv.* *Prudentia decet hominibus, iracundia vero beluis. v.* *Sal antiquos apud pöpulos hospitii signum erat. vi.* *Patres liberos a hominibus mälis avertunt. vii.* *Musae erant filiae Jovis Mnemosynesque. viii.* *Sol & luna in aethere cum aliis astris nitent. ix.* *Manus manum lavat.*

П р е в о д : 1. Милитијада зову спаситељем Грчке. 2. О спаситељу отацбине, грађани се радују слободи. 3. Бесједници који казивају истину грађанима пружају спас. 4. Разборитост доликује људима, а срмба животиња. 5. Код древних народа со је била знак гостолубивости. 6. Очеви одвраћају синове од лоших људи. 7. Музе су биле кћери Зевса и Мнемосине (Зевсове и Мнемосинине кћери). 8. Сунце и мјесец свијетле у епру са другим звјездама. 9. Рука руку мије.

ВЈЕЖБА κζ'. Αναλιζирај и преведи: α' Ὁ ἀήρ ἀναγκαῖός ἐστί καὶ τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς ζῳοῖς. β' Τὸν μὲν χρυσοῦν ἐν πυρὶ βασανίζομεν, τὸν δὲ φίλον ἐν ταῖς ἀτοχίαις διαγιγνώσκομεν. γ' Φῶρ ἐπιγιγνώσκει φῶρᾱ. δ' Ἐαρος οἱ ἀγροῖ θάλλουσι. ε' Τὸ πῦρ τοῖς ἀνθρώποις ὠφελειᾱς τε καὶ βλάβᾱς παρέχει.

Ποῖα εἶναι : *енκλιзу*, у ἀναγκαῖός ἐστίν; *γενитив времена* (*genitīvus temporis*), у ἕαρος, који се на латински преводи помоћу аблатива времена (*vere*), прилога или прилошке конструкције а на српски помоћу прилога или предлошке конструкције (у *прољеће*).

Анализа : **Именице**: **ἄγροи** – nom mpl, ἄγρός *ager*, *поље*, *њива*; **ἀήρ** – nom msg, ἀήρ *aēr*, *ваздух*; **ἀνθρώποις** – dat mpl, ἄνθρωπος *homo*, *vir*, *човјек*; **ἀτυχίαις** – dat fpl, ἀτυχία *res adversae*, *infortunium*, *calamitas*, *несрећа*, *невоља*; **βλάβῃς** – acc fpl, βλάβη *noxa*, *штета*; **ἕαρος** – gen nsg, ἕαρ *ver*, *прољеће*; **ζῴοις** – dat npl, ζῷον *animal*, *животиња*; **πῦρ** – nom nsg, πῦρ *ignis*, *ватра*; **πυρί** – dat nsg, πῦρ *ignis*, *ватра*; **φίλον** – acc msg, φίλος *amicus*, *пријатељ*; **φῶρ** – nom msg, φῶρ *fur*, *лопов*; **φῶρᾶ** – acc msg, φῶρ *fur*, *лопов*; **χρυσὸν** – acc msg, χρυσοῦς *aurum*, *злато*; **ὠφελείᾳς** – acc fpl, ὠφέλειᾶ *emolumentum*, *usus*, *корист*. **Придјиви**: **ἀναγκαῖος** – nom msg, ἀναγκαῖος *necessarius*, *потребан*. **Члан**: **ὁ** – nom msg, **ὁ**; **οἱ** – nom mpl, **ὁ**; **ταῖς** – dat fpl, **ἡ**; **τὸ** – nom nsg, **τὸ**; **τοῖς** – dat mpl, **ὁ**; **τοῖς** – dat npl, **τὸ**; **τόν** – acc msg, **ὁ**. **Глаголи**: **βασανίζομεν** – 1pl ind praes act, *басанίζω* *probo*, *кушати*; **διαγιγνώσκομεν** – 1pl ind praes act, *διαγιγνώσκω* *cerno*, *распознавати*, *препознавати*; **ἐπιγιγνώσκει** – 3sg ind praes act, *ἐπιγιγνώσκω* *cognosco*, *распознавати*, *препознавати*; **ἐστί(ν)** – 3 sg ind praes act, *εἰμι* *sum*, *бити*; **θάλλουσι(ν)** – 3pl ind praes act, *θάλλω* *floreo*, *цвјетати*; **παρέχει** – 3sg ind praes act, *παρέχω* *praebeo*, *давати*, *пружати*. **Предлози**: **ἐν** – + dat, *in*, *у*. **Везници**: **καί** – *et*, *-que*, *и*; **μέν ... δέ** – *et ... vero*, (*et ... a*); **τε** – *et*, *-que*, *и*.

Tranlatio: **i.** *Aēr & hominibus & animalibus necessarius est.* **ii.** *Aurum in igni probatus, amicum vero in rebus adversis cognoscimus.* **iii.** *Fur furem cognoscit.* **iv.** *Vere campi florent.* **v.** *Ignis hominibus & usus & noxas praebet (& usui est & nocet).*

Превод : **1.** Ваздух је потребан и људима и животињама. **2.** Злато кушамо у ватри, а пријатеља познајемо у невољи. **3.** Лопов препознаје лопова. **4.** У прољеће поља цвјетају. **5.** Ватра људима пружа и корист и штету (и користи и штети).

ВЈЕЖБА κη'. Анализирај и преведи: **α'** Ἡρόδοτος πατήρ τῆς ἱστορίας νομιζεταί. **β'** Ἡ τῶν θυγατέρων ἀρετὴ ἐστὶ δόξα πατρὸς καὶ μητρός. **γ'** Οἱ ἀγαθοὶ παῖδες θεραπεύουσι τὸν πατέρᾳ καὶ τὴν μητέρᾳ. **δ'** Οἱ Πυθαγορικοὶ λέγουσιν, ὅτι οἱ ἀστέρες εἰσὶ θεοί. **ε'** Персеφὼνῃ θυγάτηρ ἦν Δήμητρος.

Гр а д и в о : промјена именица *r*-основа са превојем (GGJ, §148–152).

Ποῖα εἶναι : *два номинатива*, у Ἡρόδοτος πατήρ τῆς ἱστορίας νομιζεταί, што се на латински такође преводи помоћу два номинатива (*Herodotus pater putatur*) а на српски помоћу номинатива и инструментала (*Херодот се сматра оцем*); *енκλιза*, у ἀρετὴ ἐστίν; *ортотонација енклитике*, у ἀστέρες εἰσίν; *изрчна реченица* ὅτι οἱ ἀστέρες εἰσὶ θεοί, која се на срп. преводи такође изричном реченицом (*да су звијезде богови*) а на латински акузативом са инфинитивом (*stellas deos esse*).

Анализа : **Именице**: **ἀρετὴ** – nom fsg, ἀρετὴ *virtus*, *врлина*; **ἀστέρες** – nom mpl, ἀστὴρ *stella*, *звјезда*; **Δήμητρος** – gen fsg, Δημήτηρ *Ceres*, *Деметра*; **δόξα** – nom fsg, δόξα *fama*, *gloria*, *laus*, *глас*, *чување*, *слава*; **Ἡρόδοτος** – nom msg, Ἡρόδοτος *Herodotus*, *Херодот*; **θεοί** – nom mpl, θεός *deus*, *бог*; **θυγάτηρ** – nom fsg, θυγάτηρ *filia*, *кћи*; **θυγατέρων** – gen fpl, θυγάτηρ *filia*, *кћи*; **ἱστορίας** – gen fsg, ἱστορία *historia*, *историја*; **μητέρᾳ** – acc fsg, μήτηρ *mater*, *мајка*; **μητρός** – gen fsg, μήτηρ *mater*, *мајка*; **παῖδες** – nom mpl, παῖδες *filius*, *filia*, pl *liberi*, *син*, *кћи*, pl *djeца*; **πατέρᾳ** – acc msg, πατήρ *pater*, *отац*; **πατήρ** – nom msg, πατήρ *pater*, *отац*; **πατρός** – gen msg, πατήρ *pater*, *отац*; **Персеφὼνῃ** – nom fsg, Персеφὼνῃ *Proserpina*, *Персефона*. **Придјиви**: **ἀγαθοὶ** – nom mpl, ἀγαθός *bonus*, *добар*; **Πυθαγορικοὶ** – nom mpl, Πυθαγορικός *Pythagoricus*. **Члан**: **ἡ** – nom fsg, **ἡ**; **οἱ** – nom mpl, **ὁ**; **τὴν** – acc fsg, **ἡ**; **τῆς** – gen fsg, **ἡ**; **τόν** – acc msg, **ὁ**; **τῶν** – gen fpl, **ἡ**. **Глаголи**: **εἰσὶ(ν)** – 3pl ind praes act, *εἰμι* *sum*, *бити*; **ἐστί(ν)** – 3sg ind praes act, *εἰμι* *sum*, *бити*; **θεραπεύουσι(ν)** – 3pl ind praes act, *θεραπεύω* *colo*, *поштовати*; **ἦν** – 3sg ind ipf act, *εἰμι* *sum*, *бити*; **λέγουσι(ν)** – 3pl ind praes act, *λέγω* *dico*, *говорити*, *казивати*, *казати*; **νομιζεταί** – 3sg in praes mp, *νομίζω* *puto*, *сматрати*. **Везници**: **καί** – *et*, *-que*, *и*; **ὅτι** – acc + inf, *да*.

Tranlatio: **i.** *Herodotus pater historiae putatur.* **ii.** *Filiarum virtus laus est patris matrisque.* **iii.** *Liberi boni patrem & matrem colunt.* **iv.** *Pythagorici stellas deos esse dicunt.* **v.** *Proserpina Cereris filia erat.*

Превод : **1.** Херодот се сматра оцем историје. **2.** Врлина кћери је хвала оца и мајке (очева и мајчина хвала). **3.** Добра дјеца поштују оца и мајку. **4.** Путагорејци кажу да су звијезде богови. **5.** Персефона је била кћи Деметре (Деметрина кћи).

ВЈЕЖБА V. Μετάφραζε: **i.** *Patriae libenter vitam donāmus.* **ii.** *Magistrae puellis fabūlas narrant.* **iii.** *Liber pōpūlus in libēra patria est.* **iv.** *Misēra erat vita servōrum Romanōrum.* **v.** *Graeci erant magistri Romanōrum.* **vi.** *Legimus librum Cicerōnis de claris oratoribus.* **vii.** *Verba sapientis viri prudentia sunt.*

Α ν α λ ι ζ α : Именице: *Cicēro* – Κικέρων; *fabūla* – μῦθος; *Graecus* – Ἕλλην; *liber* – βίβλος; *magister* – διδάσκαλος (ὁ); *magistra* – διδάσκαλος (ἡ); *orātor* – ῥήτωρ; *patria* – πατρίς; *pōpūlus* – δῆμος; *puella* – παῖς (ἡ); *Romānus* – Ῥωμαῖος; *servus* – δούλος; *verbum* – λόγος; *vir* – ἄνθρωπος; *vita* – βίος. Припјеви: *clarus* – ἔνδοξος; *liber* – ἐλεύθερος; *miser* – τάλᾱς; *prudens* – σόφρων; *Romānus* – Ῥωμαϊκός; *sapiens* – σοφός. Глаголи: *dono* – παρέχω; *lego* – ἀναγιγνώσκω; *narro* – λέγω; *sum* – εἰμί. Прилози: *libenter* – ἐκόν. Предлози: *in* – ἐν.

Μ ε τ ἄ φ ρ α σ ῖ ς : **α'** Ἐκόντες τῇ πατρίδι βίον παρέχομεν. **β'** Αἱ διδάσκαλοι ταῖς παισὶ μῦθους λέγουσιν. **γ'** Ὁ δῆμος ἐλεύθερός ἐστίν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ πατρίδι. (Π ο j α β ε : *енκлиза*, у ἐλευθέρως ἐστίν.) **δ'** Τάλᾱς ἦν ὁ τῶν Ῥωμαϊκῶν δούλων βίος. **ε'** Οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι τῶν Ῥωμαίων ἦσαν. (Π ο j α β ε : *именички предикат*, у διδάσκαλοι τῶν Ῥωμαίων ἦσαν, у којем у грчком обично не стоји члан.) **ζ'** Ἀναγιγνώσκομεν τὴν βίβλον τὴν τοῦ Κικέρωνος περὶ τῶν ἐνδόξων ῥητόρων. **η'** Οἱ τοῦ σοφοῦ λόγοι σόφρονές εἰσιν. (Π ο j α β ε : супстантивизација, у грч. τοῦ σοφοῦ, тј. лат. *sapientis viri*; *енклуза*, у σόφρονές εἰσιν.)

ВЈЕЖБА VI. Μετάφραζε: **i.** *Cum sapienti viro libenter disserimus.* **ii.** *Graecia claros poetas habet.* **iii.** *Duci perito milites libenter vitam committunt.* **iv.** *Medici scientia corpus aegrōti sanat.* **v.** *Phoenices olim domīni marium erant.* **vi.** *Commūni labōre potestātem patriae augemus.* **vii.** *Societas homīnum pauperum cum divitibus rara est.*

Α ν α λ ι ζ α : Именице: *corpus* – σῶμα; *domīnus* – κύριος; *dux* – στρατηγός; *Graecia* – Ἑλλάς; *homo* – ἄνθρωπος; *labor* – πόνος; *mare* – θάλαττα; *patria* – πατρίς; *Phoenix* – Φοῖνιξ; *poeta* – ποιητής; *potestas* – ἐξουσία; *societas* – ἐταιρεία; *vir* – ἄνθρωπος; *vita* – βίος. Припјеви: *aegrōtus* – ἄρρωστος; *clarus* – ἔνδοξος; *commūnis* – κοινός; *dives* – πλούσιος; *pauper* – πένης; *peritus* – ἐμπειρος; *rarus* – σπάνιος; *sapiens* – σοφός. Глаголи: *augeo* – αὐξάνω; *committo* – ἐπιτρέπω; *dissēro* – διαλέγομαι; *habeo* – ἔχω; *sano* – ὑγιάζω; *sum* – εἰμί. Прилози: *libenter* – ἐκόν; *olim* – πάλαι. Предлози: *cum* – σὺν.

Μ ε τ ἄ φ ρ α σ ῖ ς : **α'** Τῷ σοφῷ ἐκόντες διαλέγομεθα. (Π ο j α β ε : *рекиција* грч. гл. διαλέγομαι (+dat) koja се разликује од рекије лат. гл. *dissēro* (cum +abl); *супстантивизација* грч. τῷ σοφῷ, тј. лат. *cum sapienti viro*.) **β'** Ἡ Ἑλλάς τοὺς ἐνδόξους ποιητὰς ἔχει. **γ'** Οἱ στρατιῶται τῷ ἐμπείρῳ στρατηγῷ ἐκόντες βίον ἐπιτρέπουσιν. **δ'** Ἡ τοῦ ἱατροῦ τέχνη (Ἡ ἱατρικὴ τέχνη) τὸ τοῦ ἄρρωστοῦ σῶμα ὑγιάζει. **ε'** Οἱ Φοῖνικες πάλαι τῶν θαλατῶν κύριοι ἦσαν. (Π ο j α β ε : *именички предикат*, у τῶν θαλατῶν κύριοι ἦσαν, у којем у грчком обично не стоји члан.) **ζ'** Τῷ πόνῳ τῷ κοινῷ ἐξουσιᾶν τῆς πατρίδος αὐξάνομεν. **η'** Ἡ τῶν πενήτων σὺν πλουσίοις ἐταιρεία σπανιὰ ἐστίν. (Π ο j α β ε : *супстантивизација* грч. τῶν πενήτων, тј. лат. *homīnum pauperum*; *ортопонација* *енклитике*, σπανιὰ ἐστίν.)

ВЈЕЖБА VII. Μετάφραζε: *DE NAUTIS. Nauta saepe cum procellis pugnat. Nautarum audaciam poetae laudant. Sidera noctu nautis viam indicant. De nautis fabulas narramus vitamque nautarum amamus.*

Α ν α λ ι ζ α : Именице: *audacia* – τόλμᾱ; *fabulas* – μῦθος; *nauta* – ναύτης; *poeta* – ποιητής; *procella* – θυελλᾱ; *sidus* – ἄστρον; *via* – ὁδός; *vita* – βίος. Глаголи: *amo* – στέργω; *indico* – ἐμφαίνω; *laudo* – ἐγκωμιάζω; *narro* – λέγω; *pugno cum* – μάχομαι πρὸς. Прилози: *noctu* – νύκτωρ, νυκτός; *saepe* – πολλάκις. Предлози: *cum*, *v. pugno cum*; *de* – περὶ. Везници: *-que* – καί.

Μ ε τ ἄ φ ρ α σ ῖ ς : ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΝΑΥΤΩΝ. Ὁ ναύτης πολλάκις πρὸς τὰς θυελλᾱς μάχεται. Τὴν τῶν ναυτῶν τόλμᾱν ἐγκωμιάζουσιν οἱ ποιηταί. Νυκτός τὰ ἄστρα ναῦταις τὴν ὁδὸν ἐμφαίνει. (Π ο j α β ε : *генитив времена* (*genitivus temporis*); *конгруенција* nom npl ca 3sg (τὰ ζῶα τρέχει), у τὰ ἄστρα ἐμφαίνει.) Τοὺς περὶ τῶν ναυτῶν μῦθους λέγομεν καὶ τὸν τῶν ναυτῶν βίον στέργομεν.

ВЈЕЖБА 6. Μετάφραζε: **1.** Спаситељу отаџбине исказују се многе части. **2.** Војници се боре храброићу, војсковође умом. **3.** Персијанци жртвују сунцу, мјесецу и ватри. **4.** Ружно је робовати сну и стомаку. **5.** Етиопљани су црни. **6.** И животиње се сјећају добротинитеља. **7.** Радо слушамо ријеч пријатељевоу. **8.** Дужност је очева и мајки да добро одгајају синове и кћерке. **9.** Вукови су грабежљиви.

А н а л и з а : Именице: *ватра* – πῦρ; *војник* – στρατιώτης; *војсковођа* – ἡγεμών; *вук* – λύκος; *добротинитељ* – εὐεργέτης; *Етиопљанин* – Αἰθίοψ; *кћерка* – θυγάτηρ; *мајка* – μήτηρ; *мјесец* – σελήνη; *отац* – πατήρ; *отаџбина* – πατρίς; *персијанац* – Πέρσης; *пријатељ* – φίλος; *ријеч* – λόγος; *сан* – ὕπνος; *син* – υἱός; *спаситељ* – σωτήρ; *стомак* – γαστήρ; *сунце* – ἥλιος; *ум* – νοῦς (βουλή); *храброст* – ἀνδρεία; *част* – τιμή; *животиња* – ζῷον. Придјеви: *грабежљив* – ἄρπαξ; *мног* – πολὺς; *ружан* – αἰσχρὸς; *црн* – μέλας. Глаголи: *бити* – εἰμί; *борити се* – μάχομαι; *жртвовати* – θύω; *исказивати* – ἀπονέμω; *одгајати* – παιδεύω; *робовати* – δουλεύω; *сјећати се* – μνήμων εἰμί; *слушати* – πειθομαι. Прилози: *добро* – εὖ; *радо* – ἐκόν. Везници: *и* – καί.

Μ ε τ ά φ ρ α σ ῖς : **α'** Τῷ τῆς πατρίδος σωτήρϊ πολλὰ τιμὰ ἀπονέμονταί. **β'** Οἱ μὲν στρατιῶται τῇ ἀνδρείᾳ, οἱ δ' ἡγεμόνες τῇ βουλῇ μάχονται. **γ'** Οἱ Πέρσαι τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ καὶ τῷ πυρὶ θύουσιν. **δ'** Αἰσχρὸν ἐστὶ δουλεύειν τῷ ὕπνῳ καὶ τῇ γαστρὶ. **ε'** Αἱ Αἰθίοπες μέλανές εἰσιν. (Π ο j а в е : *енклиза*, у μέλανές εἰσιν.) **ς'** Καὶ τὰ ζῷᾶ μνήμονά ἐστὶ τῶν εὐεργετῶν. (Π ο j а в е : *конгруенција* ποτ npl ca 3sg (τὰ ζῷᾶ τρέχει), у μνήμονά ἐστὶ; παραφραза грч. μνήμονά ἐστὶ, тј. срп. *сјећају се*.) **ζ'** Ἐκόντες πειθόμεθᾶ τῷ τοῦ φίλου λόγῳ. (Π ο j а в е : *парафраза* грч. ἐκόντες πειθόμεθᾶ, тј. срп. *радо слушамо*; рекција грч. гл. πειθομαι (+dat) која се разликује од рекције срп. гл. *слушати* (+acc).) **η'** Ἐστὶ πατέρων τε καὶ μητέρων εὖ παιδεύειν τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρᾳς. (Појаве: *ортотонација енклитике* на почетку реченице, у ἔστί πατέρων; *парафраза* грч. ἔστί πατέρων τε καὶ μητέρων +inf (= лат. *patrum matrumque est +inf*), тј. срп. *дужност је очева и мајки да*.) **θ'** Οἱ λύκοι ἄρπαγές εἰσιν. (Π ο j а в е : *енклиза*, ἄρπαγές εἰσιν.)